

UKRAINIAN LABOR NEWS

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришнє "Українських Робітничих Вістей" Передплата на рік \$4.00

Адреса:— UKRAINIAN LABOR NEWS

cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

"ПЕРЕСТАЛИ ІСТНУВАТИ".

Виконавчий комітет "всукраїнської національної ради" на гилках у Відні "узнає, що з днем нинішнім (22. цвітня) Всеукраїнська Національна Рада перестала існувати".

Таке читаємо в відецькій "Волі" з 1. мая.

А ось у львівській "Впереді" також з 1. мая читаємо: "Тарнівський центр УНР, як се давно передбачували всі незасліплені, остаточно ліквідується".

Політик запропонували урядові Петлюри вихади до 29. цвітня (30. цвітня, як відомо, ратифікація риського мира). З приводу сього Нікоцький вїхав до Варшави, а Чопівський до Румунії. Андрій Лівницький вїхав ще 25. цвітня до Відня, правдоподібно на завісді, хоч вїзд його маскується ся хороброю жінкю, яка перебуває у Відні. Всі тої думки, що політична кар'єра Лівницького покінчена.

Урядовці мають дістати всі залеглі платні в марках, а крім того дістануть ще якусь квоту в карбованцях ті з них, які відходять цілком. Деяка частина має ніби то лишити ся ся далі на службі УНР, і буде забезпечена. Але докладно ніхто нічого не знає.

Атмосфера в Тарнові взагалі дуже тяжка й душна. Всі в непевности й ніхто нікому не вірить. Але, як і давніше, все на щось сподівають ся, на якесь чудо. Мовляв, "буде щось цілком нове". Урядовці потратили голови й не знають що робити. Одні вибирають ся на Волинь, інші до Болгарії. "Політичні діяти" теж збирають ся себе забезпечувати. Решта уряду й Ради республіки мають вїхати з Тарнова до иншого місця, де творитимуть далі "центр". Дня 26. цвітня відбуло ся останнє засіданє Ради республіки.

Серйозно тих "національних рад" на гилках та "урядів" на колєсах ні ніколи не трактували. Однак мусимо признати, що много горя і сліз розлили вони, оті "національні ради" та "правительства", будучи еще на Україні.

Ріжана збиранина з царських смітників, втікаючи від здорового кулака російського пролетаря, посунула в 1917 і 1918 рр. на Україну. Ріжні царські генерали, як Скоропадський, Греков, Павленко; сенатори та члени Думи, як Шелухін, Чижевський, що витирали собою всі кути "октябристів" Родзянка та кадєтї Мілюкова, а над лєвими своїх канцелярїй випикували для "дядьків": "просим не тїлеватся" (не говорити по українськи); ріжні оті губернаторські писарчуки, що доклали до купи обидамми, вигадуючи перед кожним царським собачником-жандармом, вигукуючи як папуги вичнені слова: "так точно" і "нікак нет", — всі вони, зїставши прогнаними зі своїх посад в Росії, пішли на Україну з надїєю підізати ся до українського "дядька", чи не власть ся коло него поживитись.

Вдало ся! Приїшли, заговорили до него "по мужицьки" і дістали гривен, бо "дядько" довірливий: де-ж пак, "пан говорить по нашому".

Але селянин такий селянином. "Дав" панкам гривен, "дав" їм збіжжа, та самі говоривнем "по мужицьки" він не задовольняв ся.

А пани за все те, що діставали від "дядька", в заміну давали йому "універсали". Коли-ж сі універсали вже сприкрились, то селянин взяв бука і нагнав генералів, сенаторів та писарчуків, які за той час переробили були на "тетманів", "отаманів", "міністрів" та "урядовців".

І ось та збиранина опинилась на еміграції.

Але папуга всюди і завжди може бути тільки папугою, не дивлячись на те, що вона і виччила декілька "культурних" фраз.

Коли ви здоровими очима приглянетесь до всіх отих "нот" ріжних "правительств" і окремих "тетманів", "диктаторів" та "сенаторів", що вони видають щодня до всіх правительств, дипломатів, парламентів і просто на вітер, то в кожнім слові тих "нот" побачите папугу.

В ноті, наприклад, Скоропадського ви вичитаєте такий зміст: "ми бокою милостю гетьман" і т. д., значить, ви побачите папугу з царського цирку. Коли вам попадеться ся в руки писанина Чижевського, то читачи дивуетесь, як могла царська Дума за пару років зробити з чоловіка таку думську папугу, що де-б вона не повернулася, — чи то в Швейцарії, чи у Відні, то думає тільки про те, яким би то чином скликати хоч би на гилках "український конгрес" на вірєць царської думи, приїгнувши до него "депутатів" навіть з Бразилії.

Про Петлюру і Петрушевича нема вже що й говорити. Сим ріжні писарчуки сказали кілька років тому назад: "Україна край великий і багатий, тільки такого порядку, як нам хочеть ся, чорт в нїм має, бо мужик бунтуєт ся, а робітник гонить в шню. Тому приходїть отаманувати і диктаторувати над ними!"

Від того часу Петлюра і Петрушевич як звичайні смертельники не існують. Вони вже инакше навіть говорити не вміють, як тільки: "я прикажу", "деградую", "увільняю", "призначаю" і т. д.

Відні самодержавні папуги. Кому вони приказують, кого називають як увільняють? Таж навіть слуга того готелю, в котрім вони мешкають, на їх приказ черевник їм не почистить, поки вони не дадуть йому кілька марок чи корон.

І от сі всі політичні папуги, зїбравшись у Відні та в Тарнові, почали бавитись в "правительства", "уряди" та "ради". Та забавка забавкою, а жолудок хоче їсти. Добре побавитись в "парламент", хоч і без держави, бо як то кажуть, "дурний думкою багатіє", — але видившись з "парламенту", приходить ся зустрічатись з суворю дієністю, їмя котрої голод. А писарчуки, знаючи, що голод не жартує, починають шукати "реального ґрунту". І от користаючи з нагоди "національної ради" у Відні, декотрі проголодали ся її члени звернулись до польської шляхти, чи не купила-б вона у них "кусок" України. За цїну вони довог торгуватись не хотїли, як також і простором чи кількістю та вкїстю передоженного товару не дорожили. Хочеш спольство по Дніпро? Гарзад! Від Прилєсти до Чорного моря хочеш? І те для нас ріжниця не робить. Продавали-ж ми еще за часів царської Росії все, що переходило через наші руки: хлїб призначений для армії, оружє, медалї золотї, продавали заграничним купцям збіжжє, призначене для голодаючих губерній, — всего й не перечекаши.

Вїйсько на фронті гинуло, буючись киями проти машини

внх карабїнів, люди пухли з голоду, а писарчуки за "усердну службу" діставали "повишенє".

— І так, пане Пласудський, купуйте у нас кусок України! — скваили "прїдїпрїнци", члєни відєської "ради" до шляхецької Польщі.

"Зрада!" — зарєвило "правительство" "наддїстриянци". "Наддїстриянци", бачите, вивохувались під покровом "найяснїшого пана" і одїдчили від него бїльше поваги до "справ", яку представляють. І коли виконують який "державний акт", то виконують його в "дипломатичний" спосіб, себто бїльш розлізло, слиняво, з викрутасами і неясно, ну, зовсім "по дипломатичному".

А коли перечитаєш яку "ноту" петрушевичівського "правительства" до француських чи англїйських капіталїстів (а воно видає їх кожного дня), то розбравшись в нїй побачиш, що в кожній написано одно і те саме: "хочемо самостїйности, за що можемо в кожнім разі поручитись галицькою нафтою та шкїрою галицького селянина. А що шкїра його витрєвала, про се запитаєть польського жандарма".

Отже видно, що се робить "дипломатїя" і в "дипломатичний" спосіб. Але хто з дурним заходить, той сам дурним стає. Зайшли "наддїстриянські дипломати" з "наддїпрїянськими" писарчуками і самї попри них пошилися в дурї. Поки "наддїстриянци" радїались в "національній радї", як би то було лїпше уложити ноту до Мілерана чи до Лойд Джорджа в справї галицької нафти, то "наддїпрїянци" тим часом майнули до польської шляхти і предложили їй купити "кусок" України.

А "наддїстриянци" кричать, що се "зрада".

Ми скажемо, що се зовсім даремний крик. Словом "зрада" писарчуки не застїдаєть, так як "нотами" галицького царства для себе не збудуете. Писарчуки України вїже нікому не продадуть, так як і ви, галицької нафти. І єди-вони тепер еще "продають", то роблять се лише "по старій привичцї". Ось, наприклад, так само, як ви з галицькою нафтою: нафта в руках Французів, а ви предкадаєть їм нафту за "самостїйність"... Однаковий гешєфт, лише у відмінних формах.

Одно, на що спромоглись і що має під собою трохи "реального ґрунту", се признанє, "що з днем нинішнім всеукраїнська національна рада перестала існувати".

Якраз і в час, бо "союзник" Пласудський сказав, що і "уряд У.Н.Р." в Тарнові перестав існувати.

Черга еще за "урядом З.О.У.Н.Р." Та скорше чи пізніше кїнець тут один: поки готельник не виповість рєнту. Волицьє.

СВЯТО ПЕРЕМОГИ ЛЮДСЬКОГО ДУХА.

(Статя в харківських "Вїстях" з дня 7. листопада 1920 р.)

Три роки тому сталося в життю працюючих мас Росії дивне диво, ще нечуване і незнане в історії людськості. Гїгант-робітник могучим поривом свого великого духа скинув з себе споконвічні кайдани, виривав до того зломаний хрєбет, став на увесь свій величїй зрїст і промовив:

Від нині поклонюся се єдиному богові — творчїй вільній працї... Геть кайдани, що сковували вільний дух людськості, що з великого Творця Життя робили нічємного раба!

І за сим словом послїдувало діло — змаганє за виволоченє ДУХА людського. За сим словом послїдувало будованє того чинника, який найбільше впливає на жите, який разом з тим є барометром життя.

Гїгант-робітник раками своїх найкращих представників почав будувати нову лабораторію, де Дух людський мав би повну змогу окриловатись і мїцнїти до боротьби з темними силами життя.

З першим промом робітничо-селянської революції 1917 року він заклав пєдєстал до величїої будівлї — ЄДИНОЇ ТРУДОВОЇ ШКОЛИ...

Важко збагнути зараз всю вагу реформи старої схоластичної школи в Росії і заведене в її жите трудового принципю. Про неї скаже своє належне слово історія боротьби пролетаріату за своє визволенє, скажуть найближчі пролетарські поколїня.

Наше завданє — лише підкредити, що в осєні 1917 року сталося, перемога тих принципів, які висував бїльше сотнї років тому великий друг дитини — Генріх Пєстальоцї, але які ні по дорозї до переведення їх в жите зустрічали, здавалось би, непереможні сили старої схоластичної школи — школи книжної та її жерців — книжників і фарисєїв — представників мундирної офіційної науки, лєкєв пануючої капіталїстичної класи.

В холодні мури старої школи прорвалсь пасма ясного проміння, що мав силу навіть віджити холєдних мерцїв, мають силу дати для життя не людий високого слова, для яких зеленє занадто низька, а небо занадто високе, а людий-практиків, скромних робітників і великих творців нового життя...

В процесї реорганїзації життя в душі комунїстичних ідей Єдина Трудова Школа є найкраща і найбільш досконала збрєв в боротьбі працюючих мас з лихим капіталом. Єдина Тру-

РОЛЯ УКРАЇНИ В СВІТОВІМ ГОСПОДАРСТВІ НА ПЕРЕДОНІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

В період передсвітовою вїйною бувшої російської імперїя з її 200 мїліонами населєня, з її безграничними територїями, займавшими бїльше як одну сєму частину земської кулі, з її невичерпаними природними багатствами і цїлими Монблантами (горами) сїрївцїв, пшєниці, лїса, лєну, шкїр риби, м'яса, які кожного року вивозились з Росії за границю, — грала найважнїшу ролю в свїтовім господарствї. Ся величєзна роля не кїдалась в очі, прикрита грошевою формою товарообміну. Величєзна доля ваги російського товарного експорту, його велике значєнє для свїтового господарства-булі замасковану незначною обміною риночною вартїстю нашого експорту. Так як російські товари вивозились за границю в видї сїрївцїв, в необроблєнїй видї, вони цїнились дуже низько, і загальна вартїсть російського вивозу виражена в грошевої формї, — в рублєх, в франках, фунтах штерлінгів — була до смїшности мала в порівнаню з її реальним значєнєм в свїтовім господарствї. За те многі предметї російського вивозу, импортованї назад до Росії вже в перероблєнїй видї, як от: товари з російського дерева, російської шкїри, російської руди і т. д., продавались у нас по цїні вїнші в десять, — часами в сто разів в порівнаню з їх цїною в необроблєнїй видї.

На другий день після закінчєня свїтової вїйни, коли стала відчуватись загальна велика не достача в найважнїших предметах пожиття: хлїбї, м'ясі, цукрї, далєше в предметах сїрївцїв, в російськїм лєнї, вуглє, рибї, будівельним деревї, шкїрах, олївї і т. д., несподіваний відпад такого звєна, як бувшої російської імперїя, із загально-го ланцуха капіталїстичних держав вияв ся страшним ударом для всіх капіталїстичних країв. В протяг чотирох років вїйни людство з вини експлоататорів буквально розєтрило у воздух мїлярди тон зєлїза, до вуглє, вати, хлїба, шкїр, котрі пішли виключно на потреби вїйни, і тепер, коли для мїжнародної буржуазї було-б особливо необхідним приступити до надзвичайної експлоататї Росії, перетворєнє її в свою колонїю, ся цїль показалась бїльшє не здійснюємою чим коли инодї.

Для тих європейських буржуазних учєних, котрі зрозумїли, що вернутї старє вже не можливо, що відбудувати попереднї економічнї відносини рабської зависимости, які існували між бувшою російською імперїєю і західно-європейськими державами, не мисливо, — ясно є необхіднїсть заперєстєня оружїої вїйни з Все-російською Совїтською Федеративною Рєспублікою. Єдиноким средством спасєня західної Європи від господарської руди, голоду, матерїального зубожїня, являєть ся після думки таких буржуазних економістів і державних дїячїв, зближенє з Росїєю.

Лондонська конференція для боротьби з голодом, на котру були запрошенї виключно представники буржуазї, ухвалила

людом Росії і України дєнь свєої перемоги над ворогами пролетаріату. Нехай же до сього свєткова прїєднєать ся Шкїльний Вєликдєнь! — Свєто перемоги Єдиної Трудової Школи над школою схоластичною. Нехай же скромні робітники і великі творцї Єдиної Трудової Школи зустрїнуть сєй дєнь з найбільшою радїстю, яка дає би їм нїви сили до завершенєя величїої будівлї, до якої фундамент утворений три роки тому першими піонерами справи визволенє людського духа від кайдан рутини і мертвєччини.

Від нинї нехай сїм увесь поклонїть ся єдиному богові — вільній творчїй працї, до якої зярядє має вивукати Єдина Трудова Школа.

В період передсвітовою вїйною бувшої російської імперїя з її 200 мїліонами населєня, з її безграничними територїями, займавшими бїльше як одну сєму частину земської кулі, з її невичерпаними природними багатствами і цїлими Монблантами (горами) сїрївцїв, пшєниці, лїса, лєну, шкїр риби, м'яса, які кожного року вивозились з Росії за границю, — грала найважнїшу ролю в свїтовім господарствї. Ся величєзна роля не кїдалась в очі, прикрита грошевою формою товарообміну. Величєзна доля ваги російського товарного експорту, його велике значєнє для свїтового господарства-булі замасковану незначною обміною риночною вартїстю нашого експорту. Так як російські товари вивозились за границю в видї сїрївцїв, в необроблєнїй видї, вони цїнились дуже низько, і загальна вартїсть російського вивозу виражена в грошевої формї, — в рублєх, в франках, фунтах штерлінгів — була до смїшности мала в порівнаню з її реальним значєнєм в свїтовім господарствї. За те многі предметї російського вивозу, импортованї назад до Росії вже в перероблєнїй видї, як от: товари з російського дерева, російської шкїри, російської руди і т. д., продавались у нас по цїні вїнші в десять, — часами в сто разів в порівнаню з їх цїною в необроблєнїй видї.

На ряду з хлїбом Україна вивозила за границю і худобу, правда в незрївно меншїй кількості. Після даних зєлїзнодорожної статистики чистий вивіз з 9-ти українських губерній в середнї за трїлїтє 1912—1914 рр. вносива всего 231.000 штук або около 6.000.000 пудів (худоби). Очевидно, що в тїй області при інтенсїфікації скотоводства Україна буде в змозї вивозити до інших країв незрївно бїльшу кількїсть худоби.

Дуже важну ролю в господарствї України на передонї вїйни грала продукція цукру. В кампанї 1913—1914 рр. на Україні було в русї около 200 пісочно-рафїнадних заводів, випрокудовувалих за 5-лїтє 1910—1914 рр. середно щорїчно до 67.000.000 пудів.

Спїрту в 9-ти українських губернях середно за 5-лїтє 1909—1914 рр. вироблялось щорїчно 300.000 вїдер в 40°, з котрих зуживалось тільки 61%. Злишка вивозилась до Вєлїкоросії, на Кавказ і за границю. На передонї вїйни Україна являлась важним доставцем яєчь на-свїтовий ринок, які вивозилось щорїчно за границю тисячами вагонів. Вже з того поверховного огляду розмїрїв української експортної торговлї продуктами сїльського господар-

ства на передонї вїйни видно, яку ролю повинно було грати Україна при експлоататїо України і насильний в случает необходимости вивіз її сїрївцїв за границю в наслідок свїтового зубожїня і свїтового голоду, насуючого ся на всю Европу. Не дивно, що на другий день після Берестейського мира нїмецькї імперїалїсти кинувли свої вїйська не проти ворожої Росії, а на "прїятельську" Україну. Як згадав т. Раковський в своїм докладї з 18. мая 1920 р. на IV. Всєукр. Зїздї Рад, петлюрївська Україна після договору, заключеного між "українською народною рєспублікою" з одної сторони і Нїмецькою та Австрїєю з другої — повинна була дати до 1. липня 1919 р. 75.000.000 пудів хлїба, 11.000.000 пудів живої худоби, 30.000 овец, 2.000.000 штук дробу, 460.000 пудів товщу, 2.500 вагонів яєчь, 2.500.000 пудів цукру, 20.000.000 лїтрів спїрту і т. д.

Наведєні висше данї відносно українського експорту за границю до вїйни вже самї за себе пояснюють нам, чому капіталїстичнї держави стрємлять ся яку-б то не було цїну знищити радянську владу на Україні і поставити Україну в рабську зависимість від мїжнародного капіталїстичного ринку. Сї данї пояснюють нам, чому, починаючи похід проти двох братських рєспублїк — Росії і України, мїжнародний капіталїзм кожний раз кїдає головнї сили, які має до своєї розпорядимости, іменю на Україну.

В катастрофїчности господарського положєня всего капіталїстичного свїта, в стрїлій потребї дістати як можна скорше і іменю сьогодня, а не завтра лишній мїліон пудів хлїба, цукру, солї і т. д. і лежить причина лихорадочного напору нїмецьких, денїкїнських, польських вїйск на Україну. Тут криєть ся порушаюча пружина того "українського гіпнозу", уживаючи вислову Ен-Ена ("Комунїст" з 16. мая 1920 р.), котрий так остро дає себе відчувати у всіх воєнних противників совїтської влади. Історія знає много примїрїв, коли підчас вїйни правильнї стратегїчнї плани і вихованнє приносилась в жертву політичнїм мотивам, династичним інтерєсам; сим ставила ся карта і часто програвавалась судьба всєї кампанї. В данїм случаю пекучі питання жолудка, остра невідкладана їм на одну мїнуту потреба в українській муцї і українськїм цукрї тяжить дуже на воєнній вазї і заставляє стратегів, руководчих кампанїєю проти обох радянських рєспублїк, кожний раз вибрати шлях наступу на Москву не найкоротшою дорогою, а обовязково через Кїїв і инї українські мїста.

М. Павлович.

ІНТЕРНАЦІОНАЛ ЧЕРВОНИХ ПРОФЕСІЙНИХ СОЮЗІВ.

"Інтернаціонал Червоних Професїйних Союзів" був осно ваний 15. липня 1920 р. В його організації взяли буди у-частє представники червоних професїйних союзів Італїї, Еспанїї, Югославії, Болгарії, Франції, Греції і Росії.

Се новий генеральний штаб революційного професїйного руху, який лучить під теперїшню пору вже поверх 14 мїліонів робітників.

В протяг шістьох мїсяцїв вступило до "Інтернаціоналу Червоних Профсоюзів" ше 15 нових професїйних організацій. В сєй спосіб обєднано ся в сім Інтернаціонал, 22 робітничих організацій, розкинених по всіх сторонах Європи, півночї і полуднєвої Америки, Азїї і Австралїї.

"Інтернаціонал Червоних Профсоюзів" являєть ся економічнєю підставою Комунїстичного Інтернаціоналу. Мїжнародний конгрєс революційних профсоюзів, який розпочнєть ся дня 1. липня в Москві, рїшить остаточно форму і тактику сього нового мїжнародного обєднанєя.

В склад тимчасового комітєту входять Томський (Росїя), Росмер (Франція) і Морфї (Англія).